

"Silke. Sukker. Sand" är ett specialskrivet verk.

FOTO: CHRISTOFFER ASKMAN

Boel Gerell: "Silke. Sukker. Sand" – Danmarks mörka förflutna

Krönika
Scenkonst

Scenkonstfestivalen Passage är en god anledning att ta färjan till Helsingör, skriver Boel Gerell.

Vad hände med gatuteatern i Helsingör egentligen? I arton år fylldes stans gator med scenkonst under några dagar varje sommar, när scenkonstfestivalen Passage arrangerades på båda sidor Sundet. Satsningen var en del av den stora strategin om "en sammanbunden stad 2035" där Helsingör och Helsingör skulle förvandlas till "en dansk-svensk storstadsregion i den norra delen av Greater Copenhagen". Planer som liksom festivalen lagts på is och när jag frågar Passages danske chef Jens Frimann Hansen vet han fortfarande inte varför.

Det hela avslutades inte på något bra sätt och jag fick aldrig någon förklaring. Däremot samarbetar vi fortfarande med andra svenska kommuner, som Höganäs, Bjuv, Halmstad och Malmö. Men inte med Helsingör, som borde vara det självklara valet. Det är märkligt.

Så vad hände egentligen? Som svar på en insändare i HD 2024 gav Fredrik Öjbro, chef för Dunkers kulturhus scen och konsthall, ett svar: "Festivalen har varit uppskattad men kostnaderna har dragit iväg på ett sätt som vi inte kan möta och hantera. Tre dagars teaterfestival kostar nära i miljon kronor och vi har helt enkelt behövt prioritera när det kommer till arbetstid och ekonomi." En fråga om ekonomi och en svindlande kostnad på en knapp miljon, att jämföra med de tretton miljoner som staden satsade på ljusfestivalen Drömljus i vintras. För den som vill se scenkonst av internationell klass gäl-

Med ett smörgäsbord som detta på armlängds avstånd ges det all anledning att ta färjan över Sundet till Helsingör, när nu Helsingör själv tackat nej till inbjudan.

"Mission Arnold Schwarzenegger". FOTO: CHRISTOFFER ASKMAN

ler alltså att på egen hand stärka det dansk-svenska samarbetet och pallra sig över Sundet till Helsingör, där festivalen fortfarande lever och frodas.

Ironiskt nog är havet som sammanbindande länk temat för årets version av Passage, som dessutom passar på att fira Helsingörs 600-årsjubileum som handelsstad. I brist på kontakt norrut söker man sig ut i Europa och har till årets festival bjudit in artister

och skådespelare från totalt fjorton länder som ger närmare 200 föreställningar under sex dagar.

Till höjdpunkterna hör det specialskrivna verket "Silke. Sukker. Sand" som utforskar Danmarks mörkare sidor, med ett välstånd grundat på handel med bland annat slavar, socker och silke. Föreställningen är skapad av nya scenkonstkollektivet Marie Dahl Assembly som tar vid där performancegruppen Hotel Pro Forma slutade efter grundaren Kirsten Dehlholms död 2024.

Till samarbetet har tre kompositörer med rötter i Danmarks tidigare kolonier bjudits in, som tillsammans med vokalsembeln Ars Nova ger verket en suggestiv klangbotten. Visuellt känns greppen från Hotel Pro Forma igen, där inte minst Jesper Kongsbaugs effektfulla ljussättning lyfter de i sig anslående kostymerna i kaskader av smaragdgrönt och purpurrött.

Om "Silke. Sukker. Sand" utforskar

stadens historia vänder sig nederländska Wunderbaum mot samtiden i nya verket "Bulk" som antar formen av en spektakulär show, som ges under bar himmel i själva hamnen. Tillsammans med musikerna Moritz Bossmann och Quartus Vlak gestaltar de fem performanceartisterna handeln som länkar samman hamnar över hela världen i ett aldrig sinande flöde.

franska performanceartisten Marcelo Nunes i verket "Pacemaker" där han provar gränserna för sin förmåga. Glas i alla former trängs på scenen, vackert ljussatta flaskor och drivor av skärvor som Nunes obekymrat traskar över med sina bara fotsulor. Ekvilibristiskt balanserar han på två flaskor, innan han går lös på dem med en hammare och faller till marken.

I kretsloppet ingår långtradare som forslar varorna vidare och mot just bilar vänder sig österrikiska KRA i den kombinerade föreställningen/filminspelningen "Mission Arnold Schwarzenegger". Med inspiration hämtad från Arnolds framgångsrika karriär vill gruppen rädda planeten och lösa världens problem, ett i taget. Först ut är klimatfrågan och eftersom budgeten är skral får vi i publiken bli en del av filmteamet.

Flankerade av klassiska Arnold-citat som "no pain, no gain" gör vi vårt bästa för att leva upp till regissören Dana Crosas vision och pinnar på i hettan på skolgården. Engagemanget i det gemensamma målet är imponerande, men kommer budskapet att nå ut? I en avslutande uppgörelse i skolans skyddsrum ställs möjligheterna att åstadkomma verklig förändring på sin spets i en uppgörelse skådespelarna emellan.

Action av ett annat slag erbjuder

Bärande är inte bara det rena artistet utan framförallt Nunes charmigt oberäknliga attityd som laddar konceptet med liv och ger intrycket att vad som helst kan hända. Samma känsla erbjuder festivalen i stort som utöver de större programpunkterna osäkrar stadens gator och torg med små och stora upplevelser i varje hörn.

Med ett smörgäsbord som detta på armlängds avstånd ges det all anledning att ta färjan över Sundet till Helsingör, när nu Helsingör själv tackat nej till inbjudan.

Boel Gerell
skribent på kultursidan